

آشنایی با کرسی های زبان و ادبیات فارسی در چین

■ حسن ذوالفقاری^۱

چکیده

حسن ذوالفقاری استاد دانشگاه، پژوهشگر و مؤلف کتاب‌های درسی و مدیر گروه آموزش زبان فارسی فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی در سال ۱۳۴۵ در دامغان به دنیا آمد. وی در سال ۱۳۷۵ دکتری زبان و ادبیات فارسی خود را از دانشگاه تهران گرفت و اکنون استاد دانشگاه تربیت مدرس و رئیس مرکز تحقیقات زبان و ادبیات فارسی آن دانشگاه است. وی برگزیده رتبه دوم پژوهش‌های کاربردی در نوزدهمین جشنواره بین‌المللی خوارزمی، برگزیده سومین، چهارمین و پنجمین جشنواره کتاب‌های رشد، برگزیده کتاب تقدیری

سال، برگزیده مؤلفان استان سمنان، عضو شورای علمی دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، از مدخل نگاران بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، عضو هیئت‌رئیس انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی و انجمن علمی نقد ادبی ایران، مدیرمسئول و سردبیر فصلنامه فرهنگ و ادبیات عامه و عضو هیئت تحریریه پنج فصلنامه تخصصی و نویسنده چهل جلد کتاب و ۱۵۰ مقاله است. اکنون افتخار داریم تا در این شماره مجله که به اهمیت زبان فارسی در چین و به ویژه در دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای اختصاص یافته است، مشروح گفت و گوی صمیمی و علمی با استاد را چاپ و نشر نماییم باشد بدین وسیله هم زحمات ایشان را ارج نهیم و هم با گروه زبان فارسی و اتاق ایران شناسی در دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای به عنوان بزرگترین و پر مخاطب‌ترین دانشگاهی که دانشجویان زبان فارسی دارد آشنا شویم.

کلیدواژه: دکتر حسن ذوالفقاری، زبان و ادبیات فارسی، چین، شانگهای، دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای

۱. عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، استاد اعزامی به دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای

مقدمه:

این جانب از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ به مدت ۵ ترم در دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگ‌های^۱ تدریس کردم. قبلاً نیز در سال ۲۰۱۶ به این دانشگاه آمده بودم و برای یک دوره ۱۵ روزه برای استادان چینی دوره دانش‌افزایی برگزار کردم. در حین تدریس چندین سخنرانی علمی در زمینه روابط فرهنگی ایران و چین نیز در دانشگاه‌های این کشور انجام دادم. این سال‌ها اگرچه مصادف شد با پدیده جهانی‌گر کرونای، اما سفری پربار و خاطره‌انگیز بود. از جمله توفیقات بنده تهیه گزارشی از کرسی‌های زبان و ادبیات فارسی در چین بود که به تفصیل و طی چهل سال اخیر وضعیت رو به توسعه این کرسی‌ها را نشان می‌دهد. این گزارش نقش و سهم زبان فارسی در روابط بین دو کشور و امکان گسترش روابط فرهنگی را نشان می‌دهد. کشور چین در گسترش کرسی‌ها اهتمام ویژه دارد و در پذیرش و جذب استادان ایرانی و نیز اعزام استادان و دانشجویان خود به ایران بیش از هر کشور دیگر موفق بوده است.

پیشینه حضور زبان فارسی در کشور چین

زبان فارسی سابقه‌ای کهن در کشور پهناور چین دارد. پیشینه همکاری‌های فرهنگی و اقتصادی دو کشور ایران و چین به دوران ساسانیان تا پیدایش جاده ابریشم و سپس ظهور اسلام و گسترش آن در کشور چین بازمی‌گردد. در زمان سلسله حن در سال ۲۰۰ پیش از میلاد، سفیری از چین به سمت غرب فرستاده می‌شود تا ملت‌های مغرب را شناسایی کنند. آن سفیر سرزمینی به نام «ان‌شی» را معرفی می‌کند که همان سرزمین پارسیان در زمان ساسانیان است. بعد از آن برای مدت زیادی، واژه «بُ سه» که معادل پارس است، در زبان چینی استفاده می‌شده است. قدیم‌ترین اثر مکتوب در چین نوشته‌ای به زبان پهلوی بر سنگ مزار بانویی به نام ما (پهلوی: مانوش)، همسر سردار سو- لیانگ (پهلوی: فرخزاد)، متعلق به تاریخ ۸۷۴ م/ ۲۶۰ ق. است که در شیآن، مرکز استان شنسی، یافت شده است.

پس از اسلام، طبق شواهد تاریخی از نخستین سده‌های هجری، همزمان با حکومت دودمان‌های تانگ (۶۱۸-۹۰۷ م.) و پنج پادشاهی (۹۶۰-۹۰۷) و سونگ (۹۶۰-۱۲۷۹)، بازرگانان مسیر جاده ابریشم که مسلمان شده بودند با حضور در پایتخت و بندرهای جنوبی و جنوب شرقی چین، ساکنان شرق را با اسلام آشنا کردند. «هم‌چنین گفته می‌شود که عثمان، سومین خلیفه اسلامی، گروهی را به چین فرستاد تا اسلام را به دولت چین معرفی کنند» (ماتوتسه دونگ، ۲۰۰۳، امام، سید جلال، ۱۳۹۱). این حضور پراکنده مسلمانان به مدت چند سده و تا زمان روی کار آمدن دودمان مغولی یوان کم و بیش ادامه داشته است. از آن زمان که قوبیلای خان، بنیان‌گذار دودمان مغولی یوان (۱۲۷۹-۱۳۶۸)، در اواسط سده سیزدهم میلادی به شرق حمله کرد، طیف گسترده‌ای از مسلمانان ایران و آسیای میانه به چین سرازیر شدند و مناطقی از چین بخشی از جهان اسلام شد. سهم قابل توجهی از این جمعیت متعلق به ایرانی‌های مهاجر به چین بود که اسناد و آثاری کم اما گویا بر این امر گواهی دارند. در این دوره مسلمانان به دلیل حضور فعال در امور سیاسی و اجتماعی جایگاه بسیار بالایی داشتند و

1. Shanghai International Studies University (SISU)

این جایگاه در یادداشت‌های ابن بطوطه، جهانگرد سدهٔ سیزدهم میلادی، قابل مشاهده است. (امام، سید جلال ۱۳۹۰).

ابن بطوطه ایرانیان مقیم چین را به چشم دیده است و در شهر هانگ جو از ایرانی‌های مقیم آن جا سخن می‌گوید و از یادداشت‌های خود از اشعار فارسی شیخ سعدی گزارش می‌کند که نقل مجلس مسلمانان بوده است، و در این باره مینویسد: «مسلمانان اشعاری به چینی، عربی و فارسی می‌خواندند و آنچه بر زبانشان تکرار می‌شد من از حفظ کردم و آن این است که تا دل به محنت دادیم، در بحر فکر افتادیم، چون در نماز استادم، گویی به محراب اندری.» (ابن بطوطه، ۱۳۷۶).

این شعر پانصد و چهل و دومین غزل از غزلیات استاد سخن است.^۱ تأمل در ابیات آغازین شعر، نکاتی را به ذهن متبادر می‌کند، چراکه سخن از زیارویان ختن (شهری در جنوب سین کیانگ) و صورتگری چینی‌است. همچنین در ادامهٔ گزارش‌های ابن جهانگرد مغربی می‌توان شواهدی از حضور ایرانیها یافت. مانند آن جا که واژگان فارسی رایج در آن عصر را یادداشت می‌کند که از جملهٔ آنها می‌توان به نگهبانان شهر، یعنی پاسوانان، محلهٔ کشتیوانان و محلهٔ درودگران اشاره کرد. وی هر کجا که نامی از وزیر، وکیل، قاضی، یا مسئول دیگری به میان می‌آورد، آن نامها ایرانی یا از مناطق فارسی‌زبان بوده است. گزارش‌های ابن بطوطه تا حدود زیادی حضور ایرانی‌ها و فارسی‌زبانان را در منطقه نشان می‌دهد. همچنین در منابع تاریخی چینی این دوره، واژگانی مانند «پو سو من» به معنای پارسی یا شخصی که از پارس آمده است، «بو سی خو» به معنای بازرگان پارسی، و «دشی من» هم‌وزن و به معنای دانشمند زیاد به چشم می‌خورد (امام، سیدجلال، ۱۳۹۱).

در دورهٔ سلسلهٔ یوان فارسی‌زبان نخستین بیشتر از سرزمین‌های آسیایی مرکزی بود که بسیاری از ساکنان آن به چین مهاجرت کرده بودند. گذشته از این، سلسلهٔ یوان مناسبات نزدیکی با ایلخانان ایران داشتند و جوامع مسلمان چینی دربردارندهٔ گروه‌های بزرگی از ایرانیان و فارس‌زبانان غرب آسیا بودند. سه زبان رسمی در دیوان و نظام آموزشی سلسلهٔ یوان، چینی و مغولی و فارسی بود.

نوشته‌های برخی «پائی‌زی» (برچسب‌های تجاری) و وزنه‌های مسی نیز که در دورهٔ مغولان رایج شده بود، به چهار زبان بود: فارسی، چینی، اویغوری - مغولی، و چینی با الفبای تبتی انطباق یافته به نظام آوایی چینی. در میان سنگ قبرهایی از همان دوره که در کوانگ‌جو و هانگ جو و یانگ جو یافته شده و کتیبه‌های آنها به عربی است، نسبت بسیاری از دفن‌شدگان ایرانی است.

در ۶۸۸ ق / ۱۲۸۹ م قوبیلای قاآن، حاکم مغول، مدرسه‌ای در دادو (پکن فعلی)، برای پسران صاحب‌منصبان و ثروتمندان مسلمان، تأسیس کرد که مُدرّسی از مدرسهٔ هان‌لین، احتمالاً به نام افتخارالدین، مسئول تدریس در آن شد. شاگردان این مرکز، پس از یادگیری فارسی، به دیوان‌های حکومتی می‌پیوستند تا به عنوان مترجم به کار بپردازند.

ترجمهٔ متون فارسی به چینی نیز، به احتمال بسیار، در دورهٔ یوان خواهان یافته بود. در همین زمان کتابی با عنوان *نسخه‌های دارویی مسلمانان*، مشتمل بر نام گیاهان، برخی به خط فارسی، برخی به

۱- تا دل به مهرت داده‌ام در بحر فکر
افتاده‌ام / چون در نماز استاده‌ام گویی
به محرابم دری

صورت حروف‌نگاری به خط چینی، و برخی ترجمه‌شده به چینی، تألیف شد، که چهار جلد آن هم اکنون در کتابخانه دانشگاه پکن نگهداری می‌شود.

در دوره سلسله مینگ، دیوان چهار ملت برای تربیت مترجمان و تهیه ترجمه‌های رسمی تأسیس شد و ظاهراً فارسی جزو زبان‌هایی بود که برای ترجمه کتاب‌های اسناد سیاسی، گاهی به آن نیاز می‌شد. اولین فرمانروای سلسله مینگ، تای‌جو (حکومت ۷۶۹ - ۷۹۹ / ۱۳۶۸ - ۱۳۹۷ م)، دستور داد تا گروهی به ریاست ماشایی‌هی (احتمالاً «مشایخ»)، چند کتاب فارسی، از جمله کتابی در نجوم را به چینی ترجمه کنند.

در ۸۱۵ / ۱۴۰۷ م، مینگ چنگ‌جو فرمانی به چینی و مغولی و فارسی، در حمایت از اقلیت‌های مسلمان، صادر کرد. همچنین در دوره مینگ برخی علمای مسلمان چینی، مانند چانگ‌جی‌می (۱۰۱۹ - ۱۰۸۱ / ۱۶۱۰ - ۱۶۷۰ م) و لیو‌جی (حکومت: ۱۰۷۰ - ۱۱۴۳ / ۱۶۶۰ - ۱۷۳۰ م)، آثاری را از فارسی به چینی برگرداندند یا از متون فارسی برای تألیفات خود موادی استخراج کردند. باین‌همه، از اواسط این دوره، تماس با کشورهای مسلمان رو به کاهش نهاد و شمار کسانی که در سی‌بی‌گوان فارسی می‌دانستند، بسیار اندک شد.

برخی مدرّسان مسلمان، آثار اسلامی را در خانه‌های خود به فارسی تدریس می‌کردند. اما با گذشت زمان، در آموزش «دینی»، عربی جانشین فارسی شد، هرچند که در برخی مساجد آموزش به هر دو زبان انجام می‌شد. تکلم به زبان فارسی و خواندن متون به این زبان در سراسر این دوره همچنان در میان مسلمانان چین رواج داشت و البته به تدریج چینی زبان نخست گفتاری آنان شده بود. از سده نهم هجری/پانزدهم میلادی دو کتیبه فارسی، یکی در مسجد خیابان نیو و دیگری در مسجدی در سان‌لی‌هه، هر دو در پکن، باقی است، که آسیب بسیار دیده‌اند و نوشته‌های آنها به سختی خوانده می‌شود.

پس از ظهور سلسله چینگ (۱۰۵۴ - ۱۳۲۹ / ۱۶۴۴ - ۱۹۱۱ م) و به‌ویژه با منسوخ شدن تقویم مسلمانان در ۱۰۸۰ / ۱۶۶۹ م، دیگر کسی به‌خوبی فارسی نمی‌دانست. در مدرسه‌ها چهارده اثر کلاسیک خوانده می‌شد که جلد اول آن مشتمل بر مطالبی درباره صرف عربی به زبان فارسی، و از دیگر مجلدات آن، *گلستان سعدی*، *مرصادالعباد* ابوبکر عبدالله بن محمد رازی، و *شعنه اللّمعات* عبدالرحمان جامی بود. برخی مسلمانان پکن هنوز نسخه‌هایی از آثار کهن زبان فارسی نظیر *گلچین مصباح*، و نیز نسخ خطی قرآن را در اختیار دارند که در شماری از آن‌ها عناوین سوره‌ها و تفاسیر در حاشیه و بین سطور به فارسی است. موزه ملی پکن چهار لوح چوبی با حکاکی‌هایی به فارسی دارد که ممکن است کار هنرمندان چینی یا بخشی از هدایای دربار ایران به دربار چین باشد.

در دوره جمهوری چین ملی، ها دِچِن (متوفی ۱۳۲۲ / ۱۹۴۳ م) و وانگ جینگ‌جای (متوفی ۱۳۲۷ / ۱۹۴۸) از شاخص‌ترین مترجمان چینی از فارسی بودند. وانگ *گلستان* را ترجمه کرد که همراه با ترجمه دیگری از همین اثر به قلم شوئی جین‌فو بر اساس ترجمه انگلیسی، سبب شهرت *گلستان* در این کشور شد، به طوری که اغلب قطعات آن از رادیو و تلویزیون چین پخش شده است.

در مهر ۱۳۶۱ / اکتبر ۱۹۸۲، انجمن اسلامی پکن راهنمای عبادات مسلمانان را با عنوان «دعوات العادات و فوائدھا» تجدید چاپ کرد که هر بخش آن به چینی و فارسی یا عربی بود. مسلمانان پکن، علاوه بر لغات فارسی بسیار در عبادات و آیین‌های روزانه خود، خطبه‌ها را به فارسی می‌شنوند و در نماز مغرب در ماه رمضان، خواندن اشعاری در حمد خدا به فارسی معمول است.

از پیامدهای تاریخ طولانی تماس فرهنگی چینیان و ایرانیان، رواج واژگان زبان‌های ایرانی در زبان چینی است. درباره ریشه و پیشینه بخش عمده‌ای از این لغات تا کنون پژوهش درخوری صورت نگرفته است. اولین واژگان ایرانی گزارش شده در چینی، در سفرنامه جانگ‌چیان آمده است. «po-si» لغت چینی برای «Persian» (برگرفته از پارسی، فارسی) است که نخست در «کتاب سلسله وی شمالی» تألیف سال ۵۵۱ - ۵۵۴، به کار رفته است. بر اساس نوشته‌های کتیبه آرامگاهی نستوری، در سده دوم / هشتم نام‌های ایرانی برای روزهای هفته در جوامع مسیحی چین رواج داشته است. برخی آثار نجومی چینی که قدیم‌ترین آنها تقریباً متعلق به همین زمان است، دربردارنده لغات سغدی برای روزها و سیارات است.

با بنیان یافتن جوامع مسلمان در چین، لغات فارسی در متون چینی، اعم از تواریخ، یادداشت‌های سفر، واژه‌نامه‌ها، دایرةالمعارف‌ها، کتاب‌های دینی، و کتیبه‌ها، بیشتر شد. بجز در موارد اندک، لغات فارسی به الفبای چینی نوشته می‌شوند و مشتملند بر نام کشورها، سلسله‌ها، ملت‌ها، اشخاص نامی، کوه‌ها، رودها، گیاهان، اصطلاحات دینی و علمی و فنی و تولیدات از قبیل منسوجات، جواهرات، فلزات. در دوره یوان، با نزدیک‌تر شدن مناسبات ایران و چین، بسیاری از غذاهای ایرانی به چینیان معرفی شد که نام برخی از آنها در کتاب‌های چینی، مانند کتاب *لوازم خوردن و آشامیدن* آمده است. در دوره مینگ، زایچه نجومی، از بی‌لین، دربردارنده نام‌های فارسی ماه‌ها و روزهای هفته به الفبای چینی است. بسیاری از اصطلاحات دینی مسلمانان چینی نیز از فارسی گرفته شده است. مانند mu-su-er-man (مسلمان)، pi-an-ba-cr (پیغمبر)، da-shi-man (دانشمند، معلم)، na-ma-si (نماز) و do-zi-hal (دوزخ) که هنوز در میان مسلمانان رایج است. در کتیبه‌ها نیز القاب و عناوین فارسی ذکر شده است، از قبیل اسفہسالار و ناو خدا و خواجه. برخی اصطلاحات دینی عربی نیز از فارسی به چینی راه یافته است؛ مانند ha-zhi (حاجی) و na-so سَنَه.

کرسی‌های زبان فارسی در دانشگاه‌های چین

چین از نظر تعداد کرسی‌ها در میان کشورهای دارای کرسی زبان فارسی، بعد از شبه قاره هند قرار می‌گیرد. روابط چین و ایران پس از انقلاب اسلامی رو به گسترش رفت. نخستین کرسی زبان فارسی در سال ۱۹۵۷ میلادی با پیگیری پروفسور جی شیان لین شرق شناس و استاد برجسته دانشگاه پکن در این دانشگاه آغاز به کار کرد. نخستین گروه از دانش‌آموختگان زبان فارسی دانشگاه پکن، از جمله پروفسور زن یان شِن و پروفسور جان هو نین و پروفسور یه‌ای لیانگ، هسته مرکزی گروهی را تشکیل

دادند که با تربیت شاگردان بیشتر و تألیف و ترجمه آثار و مقالات و کتاب پیرامون زبان فارسی و فرهنگ و تمدن ایرانی، خدمات برجسته‌ای برای توسعه زبان و ادبیات فارسی و ایران‌شناسی ارائه کردند. متقابلاً در ایران نیز تا کنون کرسی زبان و ادبیات چینی در دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه اصفهان، دانشگاه سمنان، و دانشگاه تهران دایر شده و دانشجویان علاقه‌مند به زبان و ادبیات چینی در این دانشگاه‌ها در مقطع کارشناسی به تحصیل اشتغال دارند.

اکنون در چین دوازده کرسی زبان فارسی در دانشگاه‌های مختلف این کشور فعالند و در بخش‌های آموزش، پژوهش، تجارت، اطلاع‌رسانی، گردشگری، و امور دیپلماتیک مشغول به کار هستند. گسترش زبان فارسی در چین طی ۶۰ سال گذشته به شیوه‌های نوین ارتباطات دانشگاهی انجام شده و طی این شش دهه، قریب به شش صد نفر از دانشگاه‌های چین در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکترا دانش‌آموخته شده‌اند. جز این، تعدادی دیگر از چینیان در ایران یا مؤسسات غیر دانشگاهی به فراگیری زبان فارسی مشغول بوده‌اند. گفتنی است این مبادلات پس از انقلاب اسلامی با دانشگاه‌های ایران صورت گرفته و پیش از آن، آموزش زبان فارسی از طریق دانشگاه‌های افغانستان انجام می‌گرفته است. علاوه بر این، برخی مراکز خصوصی و آموزشگاه‌های حرفه‌ای هم با دوره‌های کوتاه‌تر زبان فارسی را برگزار می‌کنند.

به دلیل ارتباطات اقتصادی و فرهنگی و دیپلماتیک گسترده دو دولت ایران و چین، جوانان بسیاری علاقه‌مند به تحصیل در رشته زبان و ادبیات فارسی در ایران و چین هستند. اکنون نیز تعداد بسیاری از دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های چین مشغول به تحصیل هستند.

جدول کرسی‌های زبان فارسی در چین

شماره	کرسی‌ها	سال تأسیس	تعداد دوره‌ها	دانشجویان سالانه	کل دانش‌آموختگان
۱.	دانشگاه پکن	۱۹۵۷	۱۵ دوره	هر چهار سال ۱۲ نفر	۳۰۰ نفر
۲.	دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای SISU	۱۹۹۷	۸ دوره	هر سه سال ۱۵ نفر	۱۰۰ نفر
۳.	دانشگاه مطالعات خارجی پکن BFSU	۲۰۰۹	۳ دوره	هر چهار سال ۱۵ نفر	۳۱ نفر
۴.	دانشگاه مطالعات بین‌المللی پکن	۲۰۱۷	۱ دوره	هر سال ۲۰ نفر	-

۵.	دانشگاه نظامی لو یانگ	۱۹۸۸	۹ دوره	هر چهار سال ۱۰ نفر	۸۰ نفر
۶.	دانشگاه بازرگانی و اقتصاد بین الملل پکن UIBE	۲۰۱۴	۲ دوره	هر سه سال ۱۲ نفر	۱۲ نفر
۷.	دانشگاه مطالعات بین الملل شیآن XJTU	۲۰۱۲	۳ دوره	هر سال ۲۵ نفر	۱۲۰ نفر
۸.	دانشگاه مطالعات زبان های خارجی تیان جین	۲۰۱۸	۱ دوره	هر سه سال ۱۵ نفر	-
۹	دانشگاه رادیو و تلویزیون	۱۹۵۸		تعطیل	
۱۰	دانشگاه گوانجو	۲۰۱۷	۱ دوره	هر سال ۲۰ نفر	-
۱۱	دانشگاه مطالعات بین المللی جیلین JISU	۲۰۱۸	۲ دوره	۲۵ نفر	
۱۲	دانشگاه شیخهزه	۲۰۱۷	۳ دوره	هر سال ۲۰ نفر	-
۱۳	دانشگاه مطالعات خارجی گوانگدونگ	۲۰۱۷	۲ دوره	هر سال ۱۱ نفر	۳۲
۱۴	دانشگاه شیامن	۲۰۱۸	۲ دوره		
	جمع کل				۶۷۵

معرفی کرسی های زبان فارسی در دانشگاه های چین

۱. دانشگاه پکن

گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن در سال ۱۹۵۷ (۱۳۳۶) تأسیس شد. این گروه تا کنون سیصد نفر دانش آموخته داشته است و از قدیمترین مراکز آموزش زبان فارسی در چین به شمار می رود. اکنون استادان این گروه خانم دکتر وانگ یی دان، آقای دکتر شی گو انگ، آقای دکتر لیو یینگ چون، و خانم دکتر شن یی مینگ هستند. در کنار این استادان و طی چهل سال گذشته تا کنون آقایان دکتر سیدجعفر شهیدی، دکتر برات زنجانی، دکتر مظفر بختیار، دکتر سیدمحمد ترابی، دکتر محمد دهقانی، دکتر حسن زند، دکتر سید ابوطالب میرعابدینی، خانم محیط طباطبایی، دکتر محمود شکیب انصاری، و دکتر محمدمیر جلالی نیز از ایران برای تدریس ادبیات فارسی به این دانشگاه اعزام شده اند. استادان

نسل اول و بازنشته گروه که تربیت‌کننده استادان کنونی هستند، عبارتند از: آقای پروفسور جانگ هونگ‌نیا، آقای پروفسور یه یی‌لیانگ، آقای پروفسور زنگ یان‌شنگ، خانم پروفسور لی شیانگ، سرکار خانم تنگ هوی‌جو. این دانشگاه از دیرباز با دانشگاه تهران برای مبادله استاد و دانشجو تفاهم‌نامه داشته است.

این گروه در سه مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکترا دانشجو می‌پذیرد. هر چهار سال یک بار و در هر دوره ۱۲ نفر دانشجوی رشته زبان و ادبیات فارسی در مقطع لیسانس جذب می‌کند. در سال ۲۰۱۹ تعداد دانشجویان زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن در مجموع ۱۶ نفر است که عبارتند از ۱۲ نفر دانشجوی کارشناسی، ۱ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد، و ۳ نفر دانشجوی دکترا.

این گروه در طی ۶۰ سال (از زمان تأسیس آن در سال ۱۹۵۷ تا کنون) جمعاً ۱۵ دوره دانشجوی مقطع کارشناسی، ۲۲ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد، و ۷ نفر دانشجوی دکترا را پذیرفته و چندین دوره کوتاه‌مدت آموزش زبان فارسی نیز برگزار کرده است که حدود ۳۰۰ فارسی‌آموز مستعد پرورش داده است. اکثر این دانش‌آموختگان در بخش‌های مهمی از جمله وزارتخانه‌های دولتی، رسانه‌های خبری، مؤسسات تحقیقاتی علمی، و شرکت‌های بزرگ دولتی مشغول به کار هستند، که بسیاری از آنها به ستون واحدهای خود تبدیل شده و سهم به‌سزایی در ارتقای مبادلات سیاسی و اقتصادی و فرهنگی بین چین و ایران داشته‌اند.

از دانش‌آموختگان مشهور این گروه میتوان به نام هوآ لی‌مینگ، دانش‌آموخته سال ۱۹۶۲، سفیر پیشین چین در ایران، سفیر پیشین چین در هلند، از کارشناسان مشهور در زمینه مطالعات خاور میانه، و چنگ تونگ، دانش‌آموخته سال ۱۹۹۱، استاد گروه زبان و ادبیات دانشگاه تا سال ۲۰۰۴ و رئیس دانشکده مطالعات آسیا و آفریقا در دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای، و جیانگ شیائوفنگ، دانش‌آموخته سال ۱۹۹۶، خبرنگار مشهور جنگ برای خبرگزاری شینهوا، و مدت‌ها کارمند شبکه تلویزیونی فونیکس، اشاره کرد.

تدوین و آماده‌سازی کتاب‌های درسی و وسایل کمک‌آموزشی در گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن از جمله اهداف این گروه بوده است. در ابتدای تدریس زبان فارسی، به دلیل نبود کتاب‌های آموزشی، استادان این گروه با پشت سر گذاشتن مشکلات فراوان مجموعه‌ای از کتاب‌های درسی زبان فارسی را به زبان فارسی و چینی طراحی و تدوین کردند. در سال ۱۹۸۴، آقای پروفیسور زنگ یان‌شنگ کتاب *درسی فارسی* را برای دانشجویان سال اول و دوم تدوین کرد که پایه مناسبی برای تهیه کتاب‌های درسی فارسی بعدی شد. در سال ۱۹۹۱، با حمایت دانشکده خاورشناسی و انتشارات دانشگاه پکن، جلد اول و دوم *دوره آموزش زبان فارسی* نوشته پروفیسور لی شیانگ انتشار یافت. این نخستین کتاب درسی جامع و منظم زبان فارسی در چین به شمار می‌رود که برآمده از تجربه این استاد است. در سال ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵، خانم پروفیسور تنگ هوی‌جو جلد سوم و چهارم *دوره آموزش زبان فارسی* را برای دانشجویان سال سوم و چهارم رشته زبان و ادبیات فارسی در چین منتشر کرد. علاوه بر این، استادان گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن کتاب‌های *دستور زبان فارسی*، *نثر فارسی*، *مطالعات نثر فارسی قدیم و معاصر*، *رمان مدرن فارسی*، *گزیده شعر فارسی*، *دوره آموزش ترجمه فارسی - چینی*، *دوره آموزش ترجمه چینی - فارسی*، و سایر کتاب‌های درسی را تدوین کردند که هنوز به چاپ نرسیده است.

استادان گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن همچنین با تلاش فراوان مجموعه دیگری را نیز از کتاب‌های درسی شفاهی زبان فارسی نوشتند. به عنوان مثال *مکالمه زبان فارسی* از آقای پروفیسور زنگ یان‌شنگ و خانم پروفیسور تنگ هوی‌جو (چین، انتشارات دانشگاه مینزو، ۱۹۹۶؛ چاپ دوم انتشارات دانشگاه پکن، ۲۰۰۷)، و ۳۰۰ *جمله زبان فارسی* از خانم پروفیسور لی شیانگ (انتشارات دانشگاه پکن، ۲۰۰۵).

در سال ۱۹۷۸، انتشارات شانگ‌وو *فرهنگ فارسی به چینی* نوشته پروفیسور جانگ هونگ‌نیان و پروفیسور به یی‌لیانگ و پروفیسور زنگ یان‌شنگ منتشر کرد. در سال ۱۹۹۶، با همکاری مرکز پژوهش‌های فرهنگ ایران دانشگاه پکن و مؤسسه لغت‌نامه دهخدا، *فرهنگ چینی به فارسی* به ویرایش آقای پروفیسور زنگ یان‌شنگ نیز منتشر شد. در سال ۲۰۰۳ پروفیسور زنگ یان‌شنگ *فرهنگ ضرب‌المثل‌های فارسی به چینی و اصطلاحات چینی به فارسی* را تدوین کرد. در سال ۲۰۱۶ انتشارات

شانگ‌وو گزیده فرهنگ چینی به فارسی نوشته دکتر الهام سادات میرزانی با همکاری آقای پروفیسور جانگ هونگ‌نیان و خانم پروفیسور لی شیانگ را منتشر کرد.

گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن در کنار امور آموزشی، تحقیقات علمی و همایش‌هایی را نیز برگزار کرده است. در سال ۱۹۹۰، با پشتیبانی دانشگاه تهران و دانشگاه پکن، مرکز پژوهش‌های فرهنگ ایران در دانشگاه پکن تأسیس شد. این مرکز تا کنون آثاری را منتشر کرده است. مجموعه آثار کلاسیک فارسی: شاهکارهای ادبی ایران، طی یک دوره ۱۸ جلدی با برنامه‌ریزی و تلاش استادان این گروه و همکاری چند مترجم دیگر، ترجمه شد و در سال ۲۰۰۱ به طور رسمی توسط انتشارات هونان ون‌بی به چاپ رسید. این مجموعه شامل شاهنامه فردوسی، مثنوی معنوی، گلستان سعدی، بوستان سعدی، دیوان حافظ، رباعیات خیام، و اشعار رودکی است. دو اثر از این مجموعه که به امضای رؤسای جمهور اسبق چین و ایران، آقایان جیانگ زمین و سیدمحمد خاتمی، رسید، هم اکنون در کتابخانه‌های ملی چین و ایران

نگهداری می‌شود. در سال ۲۰۱۹، با افزوده شدن لیلی و مجنون نظامی، و گزیده اشعار نظامی، و بهارستان جامی، این مجموعه به ۲۳ جلد رسید و توسط انتشارات شانگ‌وو تجدید چاپ شد.

دیگر ترجمه‌های استادان گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن که به چاپ رسیده است بدین قرار است: تاریخ ایران (ترجمه به یی‌لیانگ از نوشته عباس اقبال آشتیانی، انتشارات جینگ‌جی ری‌بائو، ۱۹۹۷)، چهار مقاله (ترجمه جانگ هونگ‌نیان، انتشارات شانگ‌وو، ۲۰۰۵)، فرهنگ ایران و تأثیرش بر جهان (ترجمه جانگ هونگ‌نیان از نوشته ذبیح‌الله صفا، انتشارات شانگ‌وو، ۲۰۱۱)، تاریخ امپراتوری پارس (ترجمه جانگ هونگ‌نیان از نوشته عبدالحسین زرین‌کوب، انتشارات دانشگاه فودان، ۲۰۱۱؛ چاپ دوم انتشارات کون‌لون، ۲۰۱۴).

بجز ترجمه، استادان گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن در پژوهش‌های علمی نیز دارای تألیفات متعددی هستند. از آثار مهم و چاپ‌شده این استادان می‌توان به این کتاب‌ها اشاره کرد: تاریخ

ادبیات فارسی (تألیف جانگ هونگ‌نیان، انتشارات دانشگاه پکن، ۱۹۹۳؛ چاپ دوم انتشارات کون‌لون، ۲۰۰۳)، پژوهشی در شاهنامه فردوسی (جانگ هونگ‌نیان، انتشارات دانشگاه پکن، ۲۰۰۹)، پژوهش تاریخ چین در جامع التواریخ رشیدالدین [فضل‌الله همدانی] و ترجمه آن (وانگ یی‌دان، انتشارات کون‌لون، ۲۰۰۶)، تصحیح و تعلیق [و ترجمه] تنکسوق‌نامه/یلخان در فنون علوم ختائی (شی گوانگ، انتشارات دانشگاه پکن، ۲۰۱۶).

گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن در کنار تألیف، همایش‌های ایران‌شناسی را نیز در طی شش دوره برگزار کرده است. مجموعه مقالات سه سمینار اول توسط انتشارات دانشگاه پکن به ترتیب در سال ۱۹۹۳ و ۱۹۹۸ و ۲۰۰۳ منتشر شد. در سال ۲۰۰۹ مجموعه مقالات/ایران‌شناسی در چین به

زبان انگلیسی هم به چاپ رسید. جلد چهارم و پنجم این مجموعه هم‌اکنون آماده چاپ و مجلد ششم در مرحله ویراستاری است.

برخی از جوایز به‌دست‌آمده توسط اعضای گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن

۱. سال ۱۹۹۲، آقای پروفسور جانگ هونگ‌نیان، جایزه ادبیات مرکز مطالعات فارسی بین‌المللی دانشگاه تهران.

۲. سال ۱۹۹۵، کتاب فرهنگ فارسی به چینی، برنده جایزه درجه دوم دوره اول اداره انتشارات ملی چین.

۳. سال ۱۹۹۸، آقای پروفسور جانگ هونگ‌نیان، جایزه ادبیات و تاریخ بنیاد موقوفات افشار (ایران).

۴. سال ۱۹۹۸، فرهنگ چینی به فارسی تألیف آقای پروفسور زنگ یان‌شنگ، جایزه بهترین کتاب سال خارجی ایران.

۵. سال ۲۰۰۰، آقای پروفسور جانگ هونگ‌نیان، آقای پروفسور یه یی‌لیانگ، آقای پروفسور زنگ یان‌شنگ، خانم پروفسور لی شیانگ، سرکار خانم تنگ هوی‌جو، جایزه محقق برجسته تبادلات فرهنگ ایران و چین که توسط رئیس‌جمهور ایران، آقای خاتمی، اهدا شد.

۶. سال ۲۰۰۰، فرهنگ چینی به فارسی، جایزه درجه اول دستاوردهای تحقیقات علمی دانشگاه پکن، جایزه درجه سوم دوره دوم دستاوردهای پژوهشی علوم انسانی و اجتماعی وزارت آموزش و پرورش چین.

۷. سال ۲۰۰۳، ترجمه چینی مجموعه آثار کلاسیک فارسی، جایزه ترجمه آثار ادبیات کلاسیک فارسی دهمین جشنواره بین‌المللی کتاب ایران.

۸. سال ۲۰۰۳، اهدای جایزه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران به آقای پروفسور جانگ هونگ‌نین و خانم دکتر وانگ یی‌دان.

۹. سال ۲۰۰۴، فرهنگ چینی به فارسی تألیف آقای پروفسور زنگ یان‌شنگ، نامزد جایزه جهانی کتاب سال ایران سال ۲۰۰۴.

۱۰. سال ۲۰۰۴، تاریخ ادبیات فارسی، و فرهنگ ضرب‌المثل‌های فارسی به چینی و اصطلاحات چینی به فارسی، جایزه درجه دوم دوره نهم دستاوردهای پژوهشی علوم انسانی و اجتماعی دانشگاه پکن.

۱۱. سال ۲۰۰۴، اهدای جایزه مرکز اسناد و مدارک سازمان میراث فرهنگی ایران به خانم دکتر وانگ یی‌دان.

۱۲. سال ۲۰۰۵، اهدای جوایزی به استادان برجسته زبان و ادبیات فارسی، آقایان پروفسور جانگ هونگ‌نین، پروفسور یه یی‌لیانگ، و آقای پروفسور زنگ یان‌شنگ، از جانب دولت ایران، شعبه تحقیقات زبان و ادبیات فارسی پژوهشگاه ملی تدریس ادبیات خارجی ملی چین، و نیز سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی ایران، به همراه اهدای مدال یادبود هفتادمین سالگرد تأسیس دانشگاه تهران.

۱۳. سال ۲۰۱۸، آقای دکتر شی گوانگ، برنده بیست و پنجمین دوره جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، به خاطر تصحیح و ترجمه کتاب تنکسوق‌نامه/ایلیخان در فنون علوم ختائی به زبان چینی.

۲. دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای (SISU)

این دانشگاه ابتدا با عنوان مدرسه زبان روسی شانگهای وابسته به دانشگاه انقلاب مردم شرق چین در سال ۱۹۴۹ تا ۱۹۵۰ با توجه به نیاز فوری کشور به افراد روسیدان فعالیت خود را آغاز کرد. از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۲ با نام کالج زبان‌های خارجی وابسته به دانشگاه انقلاب مردم شرق چین با کلاس آموزش زبان انگلیسی تغییر نام یافت و زبان ویتنامی و زبان اندونزیایی هم در این کالج فعالیت خود را آغاز کرد. تا اوت ۱۹۵۲، این کالج، نهاد فرهنگی تمام‌عیاری شده بود که گروه‌های زبان روسی، انگلیسی، برمه‌ای، ویتنامی، و اندونزیایی را دارا بود. از سال ۱۹۵۶ تا ۱۹۹۴ با تصویب شورای دولتی چین، نام آن به دانشگاه زبان‌های خارجی تغییر کرد و رشته‌های فرانسوی و آلمانی هم در آن موقع ایجاد شد. به سبب گسترش یافتن روابط چین با کشورهای خارجی، از سال ۱۹۸۲ به بعد، حق اعطای مدرک دکترا در رشته‌های انگلیسی و روسی به این دانشگاه داده شد. در سال ۱۹۹۳، با پشتیبانی کمیته آموزش ملی و شهرداری شانگهای، این دانشگاه، اولین دانشگاه چین بود که سیاست پیوند دادن شهریه دانشجویان با بورس تحصیلی و وام دانشجویی را اجرا کرد. سال ۱۹۹۴ این دانشگاه رسماً نام خود را به دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای تغییر داد. در سال ۱۹۹۷، این دانشگاه با تأیید وزارت

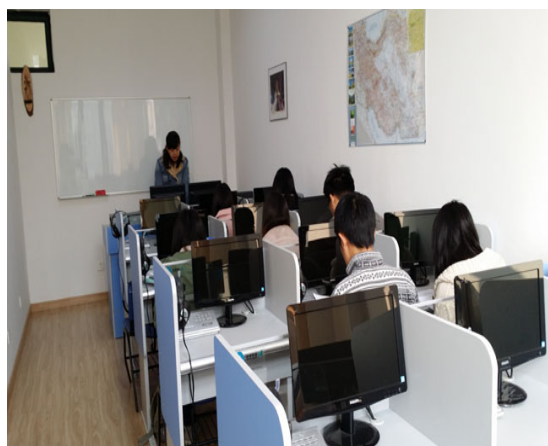

آموزش و پرورش، وارد طرح ۲۱۱ پروژه شد. در سال ۲۰۰۰، این دانشگاه در منطقه سونگ جیانگ پردیس جدیدی ساخت که از آن زمان، فعالیت‌های آموزشی دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد در آن جا صورت می‌پذیرد. طی ۶۲ سال از زمان تأسیس، این دانشگاه به دانشگاهی بین‌المللی و سطح بالا تبدیل شده است و علاوه بر تبحر در آموزش زبان، به فرهنگ و ادبیات کشورهای مختلف نیز می‌پردازد.

گروه زبان فارسی دانشگاه در سال ۱۹۹۷ در دانشکده آسیایی آفریقایی با همکاری دانشگاه شهید بهشتی ایران و کمک‌های سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران آغاز به کار کرد. دوره کارشناسی زبان و ادبیات فارسی در سال ۱۹۹۷ و دوره کارشناسی ارشد در سال ۲۰۰۷ ایجاد شد. این دانشکده شامل ۲۱ گروه از زبان‌های این مناطق می‌شود. اولین استاد و مؤسس گروه خانم دکتر لیو خوی جین دانش‌آموخته دانشگاه پکن است که اکنون مدیر گروه است. در سال ۲۰۰۳ آقای دکتر چنگ تونگ هم که دانش‌آموخته دانشگاه پکن بود بدو پیوست. اکنون دکتر چنگ تونگ رئیس این دانشکده نیز هست که اهتمام ویژه‌ای به گسترش زبان فارسی دارد. وی به مدت سه سال رایزن فرهنگی چین در ایران بوده است که به همین دلیل موضوعات فرهنگی ایران را به‌خوبی می‌شناسد. در سال ۲۰۱۳ خانم دکتر وانگ جنگ یوم هم به استخدام گروه درآمد. در سال ۲۰۱۷ مربی گروه آقای وانگ به گروه پیوست. جز استادان ثابت فعلی، چندین استاد ایرانی هم طی بیست سال گذشته در این دانشگاه تدریس کرده‌اند: آقایان دکتر ابوالقاسم اسماعیل‌پور مطلق و دکتر منصور ثروت و دکتر حجت رسولی و دکتر سیدعلی اکبر خانمحمدی از دانشگاه شهید بهشتی، دکتر محمدکاظم کهدویی از دانشگاه یزد، دکتر احمد رضایی جمکرانی از دانشگاه قم، خانم دکتر طاهره خوشحال دستجردی از دانشگاه اصفهان، دکتر محمدباقر وثوقی و محمدرضا زائری از دانشگاه تهران، دکتر حسن ذوالفقاری از دانشگاه تربیت مدرس.

این گروه تا کنون بالغ بر یکصد دانشجوی کارشناسی، سه دانشجوی کارشناسی ارشد، و یک دانشجوی دکترا تربیت کرده است. گروه هر سه سال یک بار بین ۱۵ تا بیست دانشجو می‌پذیرد. در کنار کار آموزش، برای تقویت پژوهش‌های ایران‌شناسی، مرکز ایران‌شناسی نیز تأسیس شده است. گروه در جهت تعامل با دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی تا کنون با دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه علامه طباطبائی، و دانشگاه تربیت مدرس تفاهم‌نامه همکاری امضا کرده است. کتابخانه گروه بالغ بر سه هزار جلد کتاب در زمینه‌های ادبیات فارسی و ایران‌شناسی دارد که تا حدودی نیازهای پژوهشگران را برآورده می‌کند. همایش‌ها و نشست‌های ادبی و کلاس‌های ویژه مثل دوره زبان پهلوی هم برگزار می‌کند. از فعالیت‌های مهم گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای، تأسیس اتاق ایران‌شناسی در سال ۲۰۱۲ و برگزاری نشست‌های بزرگداشت شاعران بزرگ فارسی از جمله سعدی، فردوسی، خیام، و مولوی است. از دیگر کوشش‌های این گروه برگزاری همایش‌های ملی و تخصصی و بین‌المللی در حوزه‌های مختلف زبان و ادبیات فارسی است که از آن جمله می‌توان به سمینار بررسی متون درسی زبان فارسی در چین اشاره کرد. امروزه این گروه به عنوان نهاد فرهنگی نه تنها زبان و ادبیات فارسی را تدریس می‌کند، بلکه با امکانات خوب و جدید تلاش می‌کند خود را به مرکز مطالعات ایران‌شناسی تبدیل کند. گروه برای تکمیل آموزش‌ها می‌کوشد دانشجویان را برای دوره‌های کوتاه‌مدت به ایران اعزام کند. چنان که در سال جاری هفت دانشجو برای مدت یک ترم به ایران اعزام شده‌اند. مواد درسی گروه جز دروس تخصصی آموزش زبان فارسی، تاریخ، تاریخ ادبیات، روابط ایران و چین، دروس تخصصی تجاری و حقوقی و دروس فرهنگی دیگر است. هدف دانشگاه از تربیت دانشجویان رشته زبان فارسی استحکام همکاری‌های فرهنگی دو کشور، استخدام در مراکز دیپلماتیک، مقاصد گردشگری و اقتصادی، و امور رسانه‌ای است. دانشجویان دانش‌آموخته این گروه همگی اکنون مشغول به کار هستند.

از جمله برنامه‌های گسترش زبان فارسی این دانشگاه اجرای طرح آموزش زبان فارسی در چند مدرسه ابتدایی و دبیرستان در شانگ‌های و با همکاری آموزش و پرورش و پردیس یانپو است. این طرح آزمایشی از پنج سال پیش و با ابتکار شهرداری آغاز شده است و معلمان آن از دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی انتخاب می‌شوند. این برنامه در راستای طرح «جاده ابریشم» و برای معرفی این جاده فرهنگی و کشورهای در مسیر آن است. کلاس‌های آموزش زبان فارسی در این مدرسه دو ساعت در طول هفته برگزار می‌شود. محتوای این کلاس‌ها آموزش الفبای فارسی، مکالمه مقدماتی زبان فارسی، و موضوعات جغرافیایی و فرهنگی در نظر گرفته شده است. این مدرسه وابسته به کنسرواتوار شانگ‌های است که با امکانات و فضای آموزشی مناسب طراحی شده است.

۳. دانشگاه مطالعات خارجی پکن^۱

این دانشگاه در سال ۱۹۴۱ تأسیس شد و مستقیماً زیر نظر وزارت آموزش چین قرار دارد. دانشگاه متشکل از نوزده کالج و مؤسسه، هفت دپارتمان، و تعدادی مرکز تحقیقاتی است. در دانشگاه مطالعات خارجی پکن، قریب ۱۰۰ زبان خارجی تدریس می‌شود، و تا کنون بیش از ۱۰۰۰ سفیر و رایزن از این دانشگاه دانش‌آموخته شده‌اند. آشنا کردن دانشجویان با فرهنگ ملل گوناگون از اصلی‌ترین مأموریت‌های دانشگاه مطالعات خارجی پکن است.

در سال ۲۰۰۹ بخش فارسی در دانشکده آسیا و آفریقای دانشگاه مطالعات خارجی پکن راه‌اندازی شد و جزو اولین مؤسسه‌های تخصصی در زمینه مطالعات زبان‌های خارجی است. گروه هر چهار سال یک بار در مقطع کارشناسی دانشجو می‌پذیرد و تاکنون ۳۱ دانشجو دانش‌آموخته شده‌اند. اکنون در سومین دوره، ۲۱ نفر دانشجو در سال سوم مشغول تحصیل هستند. استادان ثابت گروه خانم دکتر مو هُنْگ یان، خانم دکتر یوگویی، و خانم دکتر وانگ یینگ هستند که در مقطع تحصیلی لیسانس و فوق لیسانس و دکتری به تدریس اشتغال دارند. مدیر فعلی گروه خانم دکتر وانگ یینگ است. خانم یوگویی بنیان‌گذار گروه زبان و ادبیات فارسی است. تا کنون دو استاد ایرانی آقایان دکتر رضا سمیع‌زاده

1. Beijing Foreign Studies University (BFSU)

و دکتر محمدباقر میرزایی حصاریان از دانشگاه بین‌المللی امام خمینی به دانشگاه مطالعات خارجی پکن اعزام شده‌اند. دانشجویان در دورهٔ تحصیل چهار ساله، دست کم یک بار برای گذراندن دورهٔ زبان فارسی به ایران اعزام می‌شوند. گروه در سال ۲۰۱۳ با پشتیبانی سفارت ایران در چین، مرکز مطالعات ایران را تأسیس کرد، و با دانشگاه‌های دیگر چون دانشگاه تهران، علامه طباطبایی، تربیت مدرس، بین‌المللی امام خمینی، و مؤسسات علمی ایران همکاری‌ها و تبادلات علمی و تفاهمنامه دارد.

۴. دانشگاه مطالعات بین‌المللی پکن

دانشگاه مطالعات بین‌المللی پکن در اکتبر سال ۱۹۶۴ به فرمان آقای جو ان لای اولین نخست‌وزیر جمهوری خلق چین و بر اساس مؤسسه زبان‌های خارجی خبرگزاری شین‌هوا تأسیس شد. دانشگاه شامل رشته‌های زبان و ادبیات خارجی، مدیریت گردشگری، ادبیات چینی، مدیریت بازرگانی، و حقوق است. از اهداف این دانشگاه آموزش و پژوهش در زبان‌های خارجی، ترجمه، گردشگری و تجارت و گسترش و پیشبرد مبادلات چین با جهان، و امور دیپلماتیک است. بر این اساس دانشگاه توانسته استادان و دانشمندان بسیار پرورش دهد. اکنون بیش از ده هزار دانشجو شامل ۶۰۰۰ دانشجوی کارشناسی، ۱۳۰۰ دانشجوی کارشناسی ارشد، و ۱۰۰۰ دانشجوی خارجی در دانشگاه تحصیل می‌کنند. دانشگاه از ۲۱ دانشکده، یک دپارتمان، دو مؤسسهٔ آموزشی، و کتابخانه تشکیل شده است.

رشتهٔ زبان فارسی در سال ۲۰۱۷ تأسیس شد و تا کنون دانش‌آموخته نداشته است. استادان ثابت گروه خانم جو سی دانشجوی دورهٔ دکترای ادبیات فارسی دانشگاه پکن (مدیر گروه) و جیانگ چیان، کارشناس ارشد از دانشگاه زبان‌های خارجی شانگهای هستند. از استادان ایرانی خانم زهرا محمدیان از دانشگاه علامه طباطبایی و آقای محمود زهیری در گروه به تدریس مشغولند. گروه اکنون ۴۷ دانشجو

در مقطع کارشناسی دارد. منابع آموزشی کتاب‌های درسی انتشارات دانشگاه پکن کتاب آرفا (آموزش زبان فارسی) و فارسی بیاموزیم و پند پارسی است.

۵. دانشگاه لوئیانگ

مؤسسه زبان خارجی ارتش آزادی بخش خلق^۱ پس از انقلاب فرهنگی به دو مؤسسه در لوئیانگ^۲ و نانجینگ تجزیه شد. این دانشگاه که دانشگاه نظامی است و بیشتر در زمینه نظامی و انتظامی فعالیت دارد، در سال ۱۹۷۴ به همت آقای بائو تأسیس شد. گروه فارسی آن از سال ۱۹۸۸ آغاز به کار کرد. سه نفر استاد چینی به نام آقای جانگ لی مینگ، خانم جانو شیائو لینگ، و خانم شی جیانگ خوا به آموزش زبان فارسی در مقطع کارشناسی می‌پردازند. بخش فارسی دانشگاه هر چهار سال یک بار ۱۰ دانشجو جذب می‌کند.

۶. دانشگاه بازرگانی و اقتصاد بین‌الملل پکن^۳

در سال ۱۹۵۱ در شهر پکن تأسیس شد و جزو ده دانشگاهی است که بالاترین نمره و سخت‌ترین مراحل را برای پذیرش دانشجو اعمال می‌کند. این دانشگاه بر اساس نیاز کشور برای مبادلات اقتصادی با خارج طراحی شده و طی این سال‌ها نقش مهمی در اقتصاد خارجی چین ایفا کرده است. دانشگاه با ۱۵ دانشکده و یک دانشکده کارشناسی ارشد و یک بخش تربیت بدنی، ۴۶ رشته کارشناسی، ۱۲ رشته کارشناسی ارشد، و ۷ رشته دکتری را ارائه می‌دهد. دانشگاه دارای ۴ مرکز تحقیقات فوق دکتری است. زبان فارسی دوازدهمین زبانی است که از سال ۲۰۱۳ در دانشکده اقتصاد و تجارت بین‌الملل بر اساس مصوبه وزارت آموزش و پرورش چین راه‌اندازی شده است. در سال ۲۰۱۴ نخستین گروه دانشجویان زبان فارسی در مقطع کارشناسی از طریق آزمون پذیرفته شدند. هم‌اکنون در این بخش ۹ دانشجو مشغول به تحصیل هستند. این گروه هر سه سال یک بار ۱۲ دانشجو در مقطع کارشناسی می‌پذیرد.

1. PLA Foreign Language Institute (PLA = People's Liberation Army)
2. Luoyang PLA College of Foreign Languages
3. University of International Business and Economics (UIBE)

استادان گروه شامل دو استاد تمام وقت و یک استاد ایرانی است. خانم جیا فی، با نام فارسی جمیله، اکنون مدیر گروه است. وی از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۸ در دانشگاه پکن در مقطع کارشناسی زبان و ادبیات فارسی تحصیل کرده است. خانم جیا فی در سال ۲۰۱۱ تحت نظارت استاد وانگ ای دان مقطع کارشناسی ارشد این رشته را به پایان رساند. استاد دیگر این گروه خانم جیانگ نان است. دروس اساسی این رشته شامل زبان فارسی مقدماتی، شنیدن و گفتگوی زبان فارسی، خواندن متون ادبی فارسی، متون فارسی تخصصی بازرگانی و اقتصاد، نگارش پیشرفته متون فارسی کاربردی بازرگانی و اقتصاد، اصول ترجمه متون فارسی، نگارش فارسی، مذاکرات تجاری و بازرگانی در زبان فارسی، اصول نظری تجارت بین الملل و ... است. دانشجویان این رشته در سال سوم تحصیلی فرصتی دارند تا برای ارتقای مهارت‌های زبانی و کسب اطلاعات بیشتر به مدت یک یا دو ترم آموزشی در ایران تحصیل کنند. هدف این رشته پرورش استعدادهایی است که ضمن تحصیل علوم انسانی، اجتماعی، و تجارت و اقتصاد بین الملل، و کسب مهارت‌های شنیداری، گفتاری، خواندن، نوشتن، و ترجمه زبان فارسی، قابلیت گفتگو با فرهنگ‌های مختلف را پیدا کنند تا بتوانند در سازمان‌های دولتی و مؤسسات یا شرکت‌های مورد نظرشان امور مربوط به بازرگانی و اقتصاد بین‌المللی را اداره کنند.

۷. دانشگاه مطالعات خارجی شیان XJTU

دانشگاه شیان چین در سال ۱۹۵۶ تأسیس شد و در زمینه‌های علوم، مهندسی، پزشکی، اقتصاد، مدیریت، و حقوق دانشجویی می‌پذیرد. امروزه دانشگاه شیان دانشگاه جامع تحقیقاتی است که تمرکز آن بر علوم و مهندسی است. مدارس این دانشگاه ۷۴ برنامه کارشناسی، ۱۹۹ برنامه کارشناسی ارشد، و ۱۱۴ برنامه تحصیل دکترا در چین را ارائه می‌دهند. یکی از سیاست‌های دانشگاه مطالعات خارجی شیان در سالهای اخیر ایجاد کرسی زبان کشورهایی بوده که در مسیر جاده ابریشم قرار دارند. بر اساس این سیاست، گروه زبان فارسی در دانشکده زبان‌های شرقی در سال ۲۰۱۲ تأسیس شد. یکی از سیاست‌های این دانشگاه در سال‌های اخیر ایجاد کرسی زبان کشورهایی بوده که در مسیر جاده ابریشم قرار دارند. بر اساس این سیاست، در سال ۲۰۱۲ رشته زبان فارسی در این دانشگاه تأسیس شد. این دانشگاه هر سال ۲۵ تا ۳۰ نفر را در رشته زبان فارسی پذیرفته است. در بخش فارسی این دانشگاه

دو استاد زبان فارسی از چین و دو استاد ایرانی تدریس می‌کنند. اولین استاد این گروه آقای دکتر سیدجلال امام دکترای تاریخ از دانشگاه ووهان چین است و دوم خانم رضوانی کارشناس ارشد زبان و فرهنگ از دانشگاه شیآن جیئاتونگ است که هردو مقیم هستند. از دیگر استادان چینی گروه، خانم وی لن کارشناس ارشد ایران‌شناسی و خانم وانگ دانشجوی دکتری زبان فارسی از دانشگاه پکن و خانم لو تینگ جیاتو (نگین) کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران است. این گروه هر سال ۲۵ تا ۳۰ دانشجو جذب میکند که از این جهت پرتراکم‌ترین گروه در کرسی‌های زبان فارسی چین است. تا کنون طی سه دوره بیش از ۱۲۰ نفر دانش‌آموخته داشته است. در سال ۲۰۱۷ مرکز پژوهش‌های ایران نیز در این گروه راه‌اندازی شده است. اکنون این گروه با دانشگاه بین‌المللی قزوین تفاهم‌نامه همکاری دارد.

۸. دانشگاه مطالعات زبانهای خارجی تیان جین

کلیسای کاتولیک در سال ۱۹۲۱ دانشگاه تیان جین را در شهر تیان جین تأسیس کرد. اولین مرکز آموزش عالی به سبک مدرن است که در چین راه‌اندازی شده است. در سال ۱۹۷۴ به دانشکده زبان‌های خارجی و بعداً توسط وزارت آموزش و پرورش به دانشگاه مطالعات زبانیه‌ای خارجی تغییر نام یافت. دانشکده‌های این دانشگاه، مهندسی، اقتصاد، مدیریت، و حقوق هستند. امروزه دانشگاه دو محوطه دانشگاهی، ۵۷ رشته لیسانس، ۴۴ رشته کارشناسی ارشد، و ۱ برنامه آموزش دکتری برای نیازهای ویژه ملی، با حدود ۱۱ هزار دانشجو و ۶۰۱ استاد تمام‌وقت دارد. کرسی زبان فارسی در این دانشگاه به سال ۲۰۱۷ تأسیس شد و در سال ۲۰۱۸ به طور رسمی شروع به پذیرش دانشجو کرد. اکنون ۱۵ دانشجوی سال دوم مشغول تحصیل هستند. خانم لیو چیان با نام ایرانی یاسمن از استادان چینی این گروه است که در دانشگاه زبان‌های خارجی شهر شانگ‌های تحصیل کرده است. استاد دیگر لی لی ژانگ است که دانش‌آموخته دانشگاه زبان‌های خارجی شهر شی آن است. جز این، هر سال از یک استاد ایرانی هم دعوت میشود. در سال ۲۰۱۸ خانم دکتر زینب ترابی از استادان اعزامی دانشگاه امام خمینی قزوین دعوت شد که در راه‌اندازی کرسی زبان فارسی در دانشگاه تیان جین کمک کرد. هدف گروه، تربیت دانشجویان دارای پایه محکم زبان فارسی جهت مترجمی و تحقیق و آموزش است. مواد درسی و آموزشی استادان، کتاب‌های دوره آموزش زبان فارسی انتشارات دانشگاه پکن (چاپ دوم،

۲۰۱۶)، و مکالمه زبان فارسی انتشارات دانشگاه پکن (چاپ دوم، ۲۰۱۲)، و فارسی بیاموزیم با دیدن و شنیدن و گفتن انتشارات گوانجو (۲۰۱۳) است.

۹. دانشگاه رادیو و تلویزیون

گروه فارسی این دانشگاه در سال ۱۹۵۸ آغاز به کار کرد و پس از وقف‌های ۳۰ ساله در سال ۱۹۹۰ فعالیت خود را از سر گرفت. گروه متناسب با نیاز خود در بخش رسانه، دانشجو جذب می‌کند. اکنون این گروه تعطیل است. رادیو بین‌المللی چین روزانه چند ساعت برنامه فارسی دارد که تهیه‌کننده و گویندگان آن از دانش‌آموختگان این دانشگاه هستند.

۱۰. دانشگاه گوان جو

این دانشگاه از سال ۲۰۰۴ آغاز به فعالیت کرده است. سالانه ۱۲۰ هزار دانشجو جذب می‌کند. گروه فارسی این دانشگاه در سال ۲۰۱۷ تأسیس شد. دانشگاه با همکاری دانشگاه اصفهان، این رشته و مرکز ایران‌شناسی را تأسیس کرد. این گروه هر سال ۲۰ دانشجو جذب می‌کند و تا کنون دانش‌آموخته نداشته است. اکنون سه استاد چینی و یک ایرانی مشغول تدریس هستند.

۱۱. دانشگاه شیامن

این دانشگاه صد سال قدمت و چهل هزار دانشجوی داخلی و بیش از سه هزار دانشجوی خارجی دارد. دانشگاه شیامن با دانشگاه تربیت مدرس تفاهم نامه همکاری علمی امضا کرده است. در سال ۱۳۹۶ آقای دکتر عادل رفیعی به این دانشگاه اعزام شد.

1. Jilin International
Studies University
(JISU)

۱۲. دانشگاه مطالعات بین‌المللی جیلین^۱

یکی از مهمترین مراکز آموزشی در استان جیلین که در سال ۱۹۹۱ تأسیس شده است. مؤسس دانشگاه

خانم دکتر چین هه^۱ بود. در سال ۲۰۰۳ میلادی با تأیید وزارت آموزش و پرورش به دانشکده و در سال ۲۰۱۳ به دانشگاه ارتقا یافت. دانشگاه بیش از ده هزار دانشجو و ۹۰۰ نفر استاد و کارمند اداری دارد. چهارده زبان خارجی از جمله انگلیسی، ژاپنی، آلمانی، فرانسوی، کره‌ای، روسی، اسپانیایی، پرتغالی، عربی، اندونزیایی، مغولی، فارسی، لهستانی، و چکی تدریس می‌شود.

گروه زبان فارسی در این دانشگاه در سال ۲۰۱۸ تأسیس شده. اولین دوره در همین سال آغاز به کار کرد و گروه دوم در سال ۲۰۱۹. در دو دوره ۲۵ نفر دانشجو مشغول به تحصیل هستند. آقای شن شودونگ با نام ایرانی بهروز استاد و مدیر این گروه است. وی مدرک کارشناسی خود را از دانشگاه لوئویانگ اخذ کرده و کارشناسی ارشد را در دانشگاه پکن گذرانده است. استاد شودونگ پنج سال در ایران کار و زندگی می‌کرد. استاد دیگر گروه آقای تنگ شین یی دانش‌آموخته دانشگاه مطالعات بین‌المللی شیان است و اکنون در تهران برای مدرک کارشناسی ارشد تحصیل می‌کند. دو استاد ایرانی هم با گروه همکاری می‌کنند: آقای اکبر شیرینی دکترای زبانشناسی از دانشگاه پیام نور تهران و خانم ماندانا کلانتری کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی از دانشگاه آزاد اراک است.

۱۳ دانشگاه شی خه زه^۲

1. Qin He
2. Shihezi
3. Project 211

دانشگاه شی خه زه در استان سین‌کیانگ قرار دارد و یکی از دانشگاه‌های «پروژه ۲۱۱»^۳ چین است. این دانشگاه در سال ۱۹۴۹ تأسیس شد و تا امروز به‌تدریج ۱۱ گروه آموزشی از قبیل

اقتصادی، علوم حقوق، علوم آموزش و پرورش، ادبیات، تاریخ، فیزیک، مهندسی، کشاورزی، پزشکی، مدیریت، و هنر در این دانشگاه تأسیس شده است. ۸ رشته سطح اول در مقطع دکترا و ۲۶ رشته سطح اول در مقطع ارشد و ۹۲ رشته در مقطع کارشناسی و ۳ ایستگاه موبایل فوق دکترا (ایستگاه علوم و تحقیقات) وجود دارد. با گسترش پروژه جاده ابریشم و به دلیل موقعیت جغرافیایی ویژه این دانشگاه، بخش زبان فارسی در دانشکده زبانهای خارجی در سال ۲۰۱۷ در این دانشگاه تأسیس شد و از همان سال دانشجویان رشته زبان فارسی را پذیرفت. اکنون تعداد دانشجویان کلاس چهارم ۱۷ نفر و کلاس دوم ۲۵ نفر است.

در بخش فارسی این دانشگاه سه استاد زبان فارسی از چین و یک استاد ایرانی تدریس می‌کنند. استاد سرکار خانم ما لینگلینگ اولین استاد زبان فارسی این دانشگاه است که در دانشگاه تهران کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی می‌خواند و انتظار می‌رود سال ۲۰۲۰ فارغ‌التحصیل شود. جناب آقای علی شفیعی کارشناس ارشد رشته انگلیسی مسئول کلاس‌های مکالمه، و شنیداری، و فارسی پیشرفته است. از دیگر استادان چینی، خانم شیا یینگشان و خانم شاو یوجینگ، استادان جوانی هستند که در سال ۲۰۱۸ و سال ۲۰۱۹ بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه مطالعات خارجی شیآن وارد دانشگاه شی‌خه‌زه شدند. دانشگاه شی‌خه‌زه در غرب شمال چین واقع است. اکنون این گروه با دانشگاه مطالعات خارجی شیآن تفاهم‌نامه همکاری دارد. بهترین دانشجویان فرصت دارند در سال دوم در دانشگاه مطالعات خارجی شیآن تحصیل کنند.

۱۴. دانشگاه مطالعات خارجی گوانگدونگ

رشته زبان و ادبیات فارسی در سال ۲۰۱۷ در این دانشگاه راه‌اندازی شد. تا کنون ۳۲ نفر دانش‌آموخته داشته است (هر سال حدود ۱۱ نفر).

مراکز ایران‌شناسی در چین ۱. مرکز ایران‌شناسی دانشگاه پکن

این مرکز اولین مرکز ایران‌شناسی در چین است که از سال ۱۹۹۴ میلادی توسط دانشگاه پکن با همکاری دولت ایران تأسیس شده است. برخی از فعالیت‌های این مرکز عبارتند از: تشکیل سمینار استادان زبان و ادبیات فارسی دانشگاه‌های سراسر چین، تشکیل مجمع علمی و نمایشگاه هنر ایران، برپایی نخستین سمینار ایران‌شناسی در چین و انتشار پنج جلد مجموعه مقالات سمینار به زبان چینی و زبان انگلیسی به کوشش پروفیسور یه یی لیانگ، برگزاری کلاس‌های آزاد زبان فارسی در دانشگاه پکن و منطقه مهم تاجیکنشین تاشقورقان در استان شین جیانگ. فعالیت دیگر این مرکز، برپایی دومین کنفرانس ایران‌شناسی با همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بود.

۲. مرکز ایران‌شناسی دانشگاه یوننان

اکنون یائو جی ده، مدیر و استاد مرکز ایران‌شناسی در دانشگاه یوننان است. او از ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۵ به عنوان استاد مدعو در دانشگاه تهران در ایران پژوهش‌های خود را آغاز کرد. دانشگاه یوننان پیش از دیگر دانشگاه‌های چین در دههٔ چهل قرن بیستم فعالیت پژوهشی خود را پیرامون خاور میانه و ایران آغاز کرده بود. پژوهشگاه خاورشناسی دانشگاه یوننان جزو نخستین پژوهشگاه‌های چینی در این زمینه است. سال ۱۹۶۴ بر اساس دستور جئو ان لای نخستین وزیر خارجهٔ چین، برای پاسخگویی به نیازهای دیپلماسی کشور، ۱۵ پژوهشگاه منطقه‌ای در آموزشگاه‌های چین تأسیس شد، که در این میان دانشگاه یوننان به عنوان مرکز پژوهشی جنوب غربی انتخاب شد. در سال ۲۰۰۶ به کمک رایزن فرهنگی سفارت ایران در چین، این مرکز افتتاح شد. برگزاری چندین نمایشگاه فرهنگی در سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ با همکاری سفارت ایران در چین،

برگزاری نشست بین‌المللی آکادمی سید اجل عمر شمس‌الدین، برگزاری نخستین نشست بین‌المللی ایران‌شناسی در سال ۲۰۰۷، برگزاری نشست بین‌المللی گفتگوی تمدن‌ها در سال ۲۰۱۱ با همکاری جامعه‌المصطفی بوده است. آثار چاپ‌شده ایران‌شناسان چین از جمله اقدامات مهم این مرکز است و تا کنون موفق شده سه اثر را به چاپ برساند.

۳. مرکز ایران‌شناسی در دانشگاه بین‌المللی شانگهای

اتاق ایران‌شناسی از سال ۲۰۱۲ در این دانشگاه فعال است و تا کنون چندین همایش و سمینار و بزرگداشت شاعران بزرگ فارسی از جمله سعدی، فردوسی، خیام، و مولوی برگزار کرده است. در سال ۱۳۹۵ در پی امضای تفاهم‌نامه همکاری بین دانشگاه علامه طباطبائی و دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای، قرارداد ایجاد دو مرکز پژوهشی مشترک در هر یک از دو دانشگاه در فروردین ماه سال ۱۳۹۸ به امضا رسید. بر اساس این قرارداد دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای و دانشگاه علامه طباطبائی مرکز چین‌شناسی را در فروردین ماه ۱۳۹۸ در دانشگاه علامه طباطبائی و مرکز ایران‌شناسی سعدی را در خرداد ۱۳۹۸ در دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگهای در کشور چین ایجاد کردند.

۴. مرکز ایران‌شناسی دانشگاه جنوب غرب چین

دانشگاه جنوب غرب از ادغام دو دانشگاه بزرگ در سال ۲۰۰۴ در شهر چونگ چینگ شکل گرفته است. از سال ۱۹۸۵ مطالعات در زمینه ایران در دانشگاه آغاز شد. با گذشت زمان چندین استاد بزرگ ایران‌شناس تربیت شدند و خدمات برجسته‌ای در این زمینه انجام داده‌اند. از جمله کتاب تاریخ عمومی ساسانیان. اکنون آقای جی کای یون رئیس مرکز ایران‌شناسی است. مرکز ایران‌شناسی در سال ۲۰۰۸ میلادی با همکاری رایزنی فرهنگی تأسیس شد و دکتر جی یون رئیس این مرکز است. کتاب آبی ایران به صورت سالانه منتشر می‌شود و تا کنون دو شماره به چاپ رسیده است.

معرفی استادان پیشکسوت کرسی‌های زبان و ادبیات فارسی در چین

۱. پروفیسور جان هو نین

استاد زبان و ادبیات فارسی و ایران‌شناس برجسته دانشگاه پکن، در سال ۱۹۳۱ میلادی در سواحل

شرقی چین و در استان شندونگ در خانواده‌ای متوسط متولد شد. در سال ۱۹۵۶ از دانشکده زبان و ادبیات روسی دانشگاه پکن فارغ‌التحصیل شد و در همان سال به تدریس در این دانشکده پرداخت. سپس به دانشکده زبان‌ها و ادبیات شرقی منتقل و در رشته زبان و ادبیات فارسی مشغول به تحصیل شد. در سال ۱۹۶۰ به عنوان یکی از نخستین دانشجویان این رشته موفق به اخذ مدرک کارشناسی از بخش فارسی دانشکده زبان‌ها و ادبیات شرقی دانشگاه پکن شد. تا سال ۱۹۹۶ در دانشگاه پکن به عنوان رئیس دپارتمان و یا استاد، مشغول تدریس زبان و ادبیات فارسی بود، و در ضمن به پژوهش درباره زبان و ادبیات فارسی و ترجمه آثار ادبی ایران نیز اشتغال داشت. تا کنون از او بیش از ۳۰ اثر تألیفی و ترجمه‌ای درباره زبان، ادبیات، فرهنگ، و تاریخ ایران و همچنین ده‌ها مقاله در مطبوعات مختلف چین و ایران منتشر شده است.

همسر و دو فرزند جان هو نین، جزو خانواده بزرگ زبان و ادبیات فارسی و ایران‌شناسی در چین به شمار می‌روند. به‌ویژه همسرش لی شیان، حق بزرگی در تألیف و تدوین کتاب‌ها و متون آموزشی مورد نیاز دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌های مختلف این کشور داشته است.

فهرست آثار تألیفی و پروفیسور جان هو نین عبارتند از: بررسی شاهنامه فردوسی، پژوهشی پیرامون شاهنامه، مجموعه مقالات پژوهشی شرق، گزیده ادبیات شرقی، خلاصه‌ای از تاریخ ادبیات شرق، تاریخ امپراتوری پارس، تاریخ ادبیات فارسی (کتاب آموزشی در تمام دانشکده‌های ادبیات دانشگاه‌های چین)، همکاری با فرهنگ لغت فارسی - چینی.

وی تعدادی از متون ادبی را نیز به چینی ترجمه کرده است از جمله ترجمه متن کامل شاهنامه فردوسی در ۶ جلد و به صورت منظوم (۲۰۰۲)، ترجمه گزیده‌ای از شاهنامه، اشعار کهن پارسی، اشعار رودکی، بوستان سعدی، داستان رستم و سهراب از شاهنامه، لیلی و مجنون نظامی، چهار مقاله عروضی، فرهنگ ایران و تأثیر آن بر جهان از ذبیح‌الله صفا، گزیده‌ای از ادبیات خارجی، اشعار فلسفی فارسی عمر خیام، گلستان و بوستان سعدی، تاریخ مختصر چین، داستان‌های چینی (ترجمه از چینی به فارسی)، تاریخ روابط چین و ایران از روزگار اشکانی تا شاهرخ تیموری.

مقالات او عبارتند از:

۱. «سعدی در چین»، مقاله ارائه‌شده در کنفرانس سعدی‌شناسی شیراز، ۱۹۸۴.
۲. «سرنوشت چهار قهرمان جوان در شاهنامه فردوسی»، مقاله ارائه‌شده در همایش هزاره شاهنامه، ۱۹۹۰.
۳. مقدمه بر مجموعه شاهکارهای ادبیات فارسی، پکن، ۲۰۰۲.
۴. مقدمه‌ای بر ترجمه رباعیات عمر خیام از ترجمه فیتزجرالد.
۵. «شاهنامه کجا و فن شیانی کجا»، مقاله‌ای در رد نظر دانشمند هندی دکتر کوباجی.
۶. مقدمه‌ای بر ترجمه چینی رباعیات عمر خیام، ۲۰۰۱، ۲۰۰۲.
۷. «شاهنامه حماسه ملی ایران»، روزنامه فرهنگ چین، ۳۰ دسامبر ۲۰۰۱.

۸. «فردوسی در چین»، مجله فردوسی به مدیریت دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن.
 ۹. «کلمه آه عشق به هیچ وجه وجود ندارد»، در نقد ترجمه فیتزجرالد از رباعیات خیام، مجله نیلوفر آبی، سال ۲۰۰۳.

۱۰. «ادبیات فارسی در چین»، آینده، سال ۱۳، ش ۴ و ۵ (تیر و مرداد ۱۳۶۶).
 وی به دریافت چندین جایزه مفتخر شد، مثل جایزه بین‌المللی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران، ۱۹۹۱؛ جایزه ششمین دوره بنیاد محمود افشار در رشته ادبیات و تاریخ، ۱۹۸۹؛ جایزه دهمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲؛ جایزه بهترین مترجم جمهوری خلق چین، ۲۰۰۳؛ لوح افتخار رئیس‌جمهور ایران، سیدمحمد خاتمی، ۲۰۰۰؛ دریافت لوح تقدیر و نشان هفتاد و پنجمین سالگرد تأسیس دانشگاه تهران، ۲۰۰۵؛ دریافت لوح افتخار سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۲۰۰۵.

۲. پرفسور جانگ هونگ‌نیان

وی متولد ۲۹ آوریل ۱۹۳۸ در پکن است. در سال ۱۹۵۶-۱۹۵۸ در انستیتوی زبان‌های خارجی پکن زبان انگلیسی و هم‌زمان در دانشگاه پکن زبان و ادبیات فارسی را آموخت. وی عضو اداره نشریات زبان‌های خارجی جمهوری خلق چین و از ایران‌شناسان و علاقه‌مندان فرهنگ فارسی به شمار می‌رود. تا کنون ده‌ها شاگرد آشنا به زبان و ادبیات فارسی را تربیت کرده است. در سال ۱۹۸۳-۱۹۸۰ دبیر اول فرهنگی در سفارت جمهوری خلق چین در ایران بود. از سال ۱۹۸۰ کار بررسی و ترجمه ادبیات فارسی به زبان چینی را آغاز کرد و تا کنون چندین کتاب ادبی فارسی را به زبان چینی ترجمه کرده است. عمده‌ترین ترجمه‌های آثار ادبی وی عبارتند از دیوان رودکی (۱۹۸۲)؛ منتخبات نظامی گنجوی (۱۹۸۸)؛ غزلیات ایران: آثار ۱۴ شاعر مشهور ایرانی (۱۹۸۸)؛ رباعیات ایران، آثار ۴۷ شاعر (۱۹۹۱)؛ رباعیات عمر خیام (۱۹۸۸)؛ قابوس‌نامه (۱۹۹۰)؛ مثنوی مولوی (۲۰۰۱)؛ فرهنگ ادبای جهان که در آن ۱۳ نویسنده و شاعر ایرانی معروف شده‌اند (چاپ اول ۱۹۸۸)؛ فرهنگ شعر جهان (۱۹۹۴). وی همچنین ده‌ها مقاله راجع به ادب و فرهنگ فارسی در روزنامه‌ها و مجلات چین منتشر کرده است. سیدمحمد خاتمی در سال ۲۰۰۰ هنگام سفر به چین به وی تقدیرنامه دانشمند برجسته اعطا کرد.

۳. پروفیسور یه ای لیانگ

پروفیسور یه ای لیانگ در سال ۱۹۳۶ در شهر شانگ‌های دیده به جهان گشود و در همان شهر تحصیلات ابتدایی و متوسطه را به اتمام رساند. در سال ۱۹۵۷ موفق به اخذ مدرک کارشناسی رشته زبان انگلیسی از دانشگاه فو دان گشت. بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه فو دان، به همراه گروهی از استادان دانشگاه پکن به منظور فراگیری زبان فارسی به افغانستان اعزام شد و در سال ۱۹۵۷ تا سال ۱۹۶۱ در دانشکده زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کابل به تحصیل زبان فارسی

پرداخت. بعد از فراغت از تحصیل به چین بازگشت و برای ۴ سال به عنوان مترجم ارشد در وزارت امور خارجه چین کار می کرد. در طول این چهار سال، وی برای مائو تسه دونگ اولین رئیس جمهور جمهوری خلق چین، جوآن لای اولین نخست وزیر جمهوری خلق چین، و سایر مسئولان دولت چین به عنوان مترجم مشغول خدمت بود و برقراری روابط سیاسی بین کشورهای چین و ایران را به چشم خود مشاهده کرد. سپس وی به عنوان استاد در دانشگاه پکن به تدریس زبان و ادبیات فارسی پرداخت. افزون بر تألیف و ترجمه ده ها مقاله در مورد روابط چین و ایران، سرویراستاری فرهنگ فارسی به چینی را نیز بر عهده داشت که با مشارکت استادان دیگر دانشگاه پکن و دانشگاه تهران و همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در چین، تألیف و از سوی دانشگاه پکن منتشر شد. این اثر ارزنده در سال ۱۹۹۸ میلادی به عنوان اثر برگزیده ششمین دوره جایزه جهانی کتاب سال ایران انتخاب شد. وی تاریخ فصل ایران نوشته عباس اقبال آشتیانی را به زبان چینی ترجمه کرد که در سال ۱۹۹۷ منتشر شد. این کتاب برای محققان چینی بسیار مفید و ارزشمند است. ایشان را باید به حق یکی از بنیان گذاران بنای رفیع مطالعات ایران شناسی در چین به شمار آورد. وی در سال ۲۰۰۰ میلادی لوح تقدیر از رئیس جمهوری اسلامی ایران دریافت کرد و در سال ۲۰۰۵ میلادی ضمن دریافت لوح تقدیر از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، مفتخر به دریافت نشان افتخار هفتادسالگی تأسیس دانشگاه تهران شد.

۴. پروفیسور زنگ یان شنگ

پروفیسور زین یان شن رئیس سابق بخش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پکن در سال ۱۹۳۵ میلادی در شهر شانگهای به دنیا آمد. از سال ۱۹۵۳ تا ۱۹۵۷ در بخش زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه مطالعات بین المللی پکن مشغول به تحصیل بود. چهار سال در دانشکده ادبیات دانشگاه کابل به آموزش زبان و ادبیات فارسی پرداخت. وی در سال ۱۹۶۱ بعد از مراجعه به وطن خود، استاد

بخش زبان فارسی دانشگاه پکن شد و شروع به آموزش زبان فارسی و پژوهش های ایران شناسی کرد و چهل سال به عنوان رئیس این بخش مشغول تدریس و تحقیق بوده است. زین یان شن یکی از مجرب ترین استادان زبان فارسی در چین به شمار می آید. وی بارها به ایران سفر کرده و جوایزی از دولت ایران دریافت کرد. آثار گوناگونی را در زمینه آموزش زبان فارسی، زبان شناسی، ایران شناسی، و تمدن و فرهنگ کشورهای فارسی زبان، هم به زبان چینی و هم به زبان فارسی نوشته است، از جمله: فرهنگ زبان فارسی به زبان چینی (تدوین کننده اصلی)، فرهنگ ضرب المثل های فارسی به چینی و اطلاعات چینی به فارسی مکالمه زبان فارسی (کتاب درسی، با همکاری خانم پروفیسور تن هوی جو)، نگارش زبان فارسی (کتاب درسی). از مقالات اوست: زبان فارسی (دایرةالمعارف چین سال ۱۹۸۸)، مقاله فردوسی و اوستا، منشأ زبان فارسی و تکامل آن، و شناخت حافظ از دیدگاه فرد چینی (سال ۱۹۹۲). جوایز: لوح تقدیر از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران (۲۰۰۴) و نشان افتخار هفتادسالگی دانشگاه تهران (۲۰۰۴). درگذشت وی در سال ۲۰۱۳ بود.

۵. پرفسور وانگ یی دان

وی اولین چینی دریافت‌کننده مدرک دکترای ادبیات فارسی در ایران و از ایرانشناسان چینی است. دوره دکترای زبان و ادبیات فارسی را در دانشگاه تهران گذراند. اکنون مدیر مرکز ایران‌شناسی دانشگاه پکن، اولین مرکز ایران‌شناسی در چین، است، و به پژوهش و بررسی در این زمینه ادامه می‌دهد. وی عمدتاً در حوزه روابط ایران و چین فعالیت دارد. تمرکز او بر کتب تاریخی ایرانی و به‌خصوص جامع‌التواریخ است. ویرایش و تصحیح کتاب تاریخ چین، جامع‌التواریخ خواجه رشیدالدین را برعهده داشت. مسئول اصلی پروژه تحقیقاتی «ویرایش و تصحیح نسخ خطی شعب پنجگانه» است. «شعب پنجگانه» شجره‌نامه خاندان چنگیز خان و سایر ملل جهان است که در دوره ایلخانیان به دستور خواجه رشیدالدین تدوین شده است. این پروژه با مشارکت برخی از مغول‌شناسان و تاریخ‌دانان چینی و خارجی در حال پیشرفت است.

۶. دکتر چنگ تونگ

دکتر چنگ تونگ دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شانگهای، ایرانشناس متولد ۱۹۶۸، و دانش‌آموخته دانشگاه پکن (۲۰۰۳) در رشته زبان و ادبیات فارسی است. در سال ۱۹۹۷ در دانشگاه هاروارد و در سال ۱۳۸۰ در دانشگاه تهران فرصت مطالعاتی خود را سپری کرد. هشت سال در دانشگاه پکن تدریس کرد. در دانشکده زبان‌های شرقی دانشگاه شانگهای استخدام شد. اکنون رئیس دانشکده مطالعات آسیایی و آفریقایی است. وی در سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ دبیر اول سفارت چین در تهران بود. گرایش و علاقه دکتر چنگ به تاریخ ایران است. وی علاوه بر انتشار ده‌ها مقاله ایران‌شناسی، چند جلد کتاب هم دارد. از آثار اوست: *اندیشه مشروعیّت و شیعه در ایران: از آق‌قویونلو تا شاه عباس (۲۰۱۰)*، *ایران باستان و ادیان آن (۲۰۱۶)*.

۷. خانم دکتر یوگولی

خانم یوگولی دکتر زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران است که از سال ۱۹۹۷ به مدت ۱۰ سال در مقاطع لیسانس و فوق لیسانس و دکتری در دانشکده ادبیات فارسی دانشگاه تهران تحصیل و مدرک دکتری خود را در سال ۲۰۰۶ دریافت کرده است. وی بنیان‌گذار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه زبان‌های خارجی پکن است.

۸. خانم دکتر لیو هوی

خانم دکتر لیو هوی متولد ۱۹۷۲ دانش‌آموخته کارشناسی رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه پکن در سال ۱۹۹۶ است که دکترای خود را در رشته دین‌شناسی از دانشگاه تربیت مدرس شانگ‌های در سال ۲۰۱۶ دریافت کرد. وی مؤسس رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه مطالعات بین‌المللی شانگ‌های در سال ۱۹۹۷ است. فرهنگ و جامعه

ایران معاصر (SISU 2007) و تفسیر لیو ژی / از جامی و اندیشه‌های او

(۲۰۱۷) انتشارات اسناد علوم انسانی (پکن) از کتاب‌های اوست. جز این بیش از ده مقاله در زمینه عرفان و تصوف و فرهنگ ایران منتشر کرده است. وی همچنین درباره نسخه‌های خطی فارسی در استان سین کیانگ نیز مشغول پژوهش است.

۹. دکتر شی گوانگ

دکتر شی گوانگ متولد ۱۹۷۸ دانش‌آموخته کارشناسی (۱۹۹۶) و کارشناسی ارشد (۲۰۰۳) رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه پکن است. وی در سال ۲۰۰۹ دکترای خود را در رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران دریافت کرد. از سال ۲۰۰۳ تا کنون در بخش زبان و

ادبیات فارسی در دانشگاه پکن مشغول تدریس است. از وی تا کنون چند کتاب به چاپ رسیده است: چینی برای سفر (انتشارات جنگل، تهران، ۲۰۰۹)، تفریحگاه زبان چینی (ورژن فارسی، انتشارات دانشگاه زبان و فرهنگ پکن، پکن، ۲۰۱۰)، فرهنگ فشرده فارسی به چینی و چینی به فارسی (انتشارات جون یی، پکن، ۲۰۱۷)، به عنوان یکی از تدوین‌کنندگان اصلی، تصحیح و ترجمه تنکسوق‌نامه ایلخانی در علوم و فنون ختایی (انتشارات دانشگاه پکن، پکن، ۲۰۱۶)، که قبلاً در ۲۰۱۰ شایسته تقدیر دهمین دوره بزرگداشت حامیان نسخ خطی، تهران، قرار گرفت)، تصحیح و ویرایش تنکسوق‌نامه (پایان‌نامه دکتری): تصحیح و ترجمه تنکسوق‌نامه ایلخانی در علوم و فنون ختایی: برنده بیست و پنجمین دوره جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، تهران، ۲۰۱۸.

از مقالات اوست: «واژه‌های عاریتی فارسی» (در مجموعه تاریخ بیست و پنج سلسله چین، پژوهش‌های شرق، انتشارات اقتصاد، پکن، ۲۰۰۴)، «آثار میهن‌پرستی صادق هدایت» (مجموعه مقالات سمینار ادبیات مغولی، انتشارات ملت، پکن، ۲۰۰۶)، «فیلم‌های سینمایی ایران در سال ۱۳۸۵ شمسی» (فصلنامه هنر فیلم، پکن، ۲۰۰۸)، «ادبیات ایران در سال ۲۰۱۷» (مطالعات عمومی ادبیات جهان در سال ۲۰۱۷، انتشارات آموزش و مطالعات زبانهای خارجی، پکن، ۲۰۱۸)، «عرفان در اشعار ابن سینا» (مجموعه مقالات ادبیات عرفانی، انتشارات جونگ شی، شانگ‌های، ۲۰۱۹)

“Wang Shuhe Maijue”, in: *Non-Han Literature Along the Silk Road*, Springer, 2020

۱۱. پرفسور مو هونگ یان

خانم مو هونگ یان متولد سال ۱۹۶۶ در استان سی‌چوان چین و استاد دانشگاه مطالعات خارجی پکن و رئیس مرکز ایران‌شناسی این دانشگاه و مترجم آثار کلاسیک و معاصر ایران است. وی استاد راهنمای دانشجویان دکتری دانشکده مطالعات آسیا و آفریقا در دانشگاه مطالعات خارجی پکن است. کتاب وی با نام *تاریخ قصه‌نویسی ایران: از اوستا تا قرن ۲۱ میلادی* در سال ۱۳۹۸ در جایزه جهانی کتاب سال ایران برگزیده شد، که با نام لاتین *to 21 the Century History of Iranian Story Telling: from Avesta* در سال ۲۰۱۹ از سوی انتشارات جه جیانگ چین منتشر شده، و به بررسی رمان‌نویسی ایران در قرن بیستم میلادی پرداخته است. کتاب دیگر وی ترجمه بیست داستان کوتاه ایرانی است که از کتاب *چهل داستان کوتاه از چهل نویسنده معاصر* نوشته دکتر حسن ذوالفقاری در سال ۲۰۱۶ در چین و به چینی ترجمه و منتشر شد.

۱۲. خانم لی شن

خانم لی شن بازنشسته بخش فارسی دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه پکن و پرفسور در ایران‌شناسی است که درباره آموزش زبان فارسی تلاش‌های ارزنده کرده است. او کتاب *آموزش زبان فارسی* را در دو جلد در سال ۱۹۷۵ تألیف کرد و ویراست جدید آن را در ۲۰۱۶ منتشر کرد. این کتاب اکنون در تمام کرسی‌های زبان فارسی تدریس میشود. همکاری دیگر خانم لی شن در تدوین فرهنگ چینی به فارسی است. ایشان همسر استاد پرفسور جان هو نین است.

استادان چینی و ایرانی کرسی‌های زبان فارسی در چین

دانشگاه	نام استاد	مدرک	وضعیت
دانشگاه پکن	خانم یو لوی لی	دکتر	استخدام رسمی
	آقای شی گوانگ	دکتر	استخدام رسمی
	خانم وانگ یی دن	دکتر	استخدام رسمی
	لیو یینگ جون	دکتر	استخدام رسمی
	شن یی مینگ	دکتر	استخدام رسمی
	محمد دهقانی	دکتر	استاد اعزامی ۱۳۸۴
	محمدباقر میرزایی حصاریان	دکتر	استاد اعزامی ۱۳۹۶
	برات زنجانی	دکتر	استاد اعزامی
	مظفر بختیار	دکتر	استاد اعزامی
	خانم محیط طباطبایی	دکتر	استاد اعزامی
	زند	دکتر	استاد اعزامی
	سیدابوطالب میرعابدینی	دکتر	استاد اعزامی
	سیدمحمد ترابی	دکتر	استاد اعزامی ۱۳۶۶
	محمود شکیب انصاری	دکتر	استاد اعزامی
	محمدامیر جلالی	دکتر	استاد اعزامی ۱۳۹۸
دانشگاه مطالعات زبانهای خارجی تیان جین	زینب ترابی	دکتر	استاد اعزامی ۱۳۹۷
	خانم لیو چیان (یاسمن)	کارشناس ارشد	استخدام رسمی
دانشگاه سان بات سن - گوانگ دونگ	لی لی ژانگ	کارشناس ارشد	استخدام رسمی
	راضیه حجتی زاده	دکتر	استاد اعزامی
دانشگاه سینکیانگ	ضمیر سعدالله زاده	دکتر	
دانشگاه شیامن	عادل رفیعی	دکتر	استاد اعزامی

سیدجلال امام	دکترای تاریخ	استاد ایرانی مقیم	دانشگاه مطالعات بین الملل شیآن XJTU
خانم هو آن	ارشد	استخدام رسمی	
خانم وی لن	ارشد	استخدام رسمی	
خانم وانگ	دانشجوی دکترا	استخدام رسمی	
خانم لو تینگ جیانو (نگین)	ارشد	استخدام رسمی	
خانم رضوانی	ارشد زبان و فرهنگ	استاد ایرانی مقیم	
آقای جانگ لی مینگ	دکترا	استخدام رسمی	دانشگاه نظامی لوئویانگ
خانم جانو شیائو لینگ	دکترا	استخدام رسمی	
خانم شی جیانگ خوا	دکترا	استخدام رسمی	
آقای چن تونگ	دکترا	استخدام رسمی	دانشگاه مطالعات بین المللی شانگهای SISU
خانم لیو هوپی	دکترا	استخدام رسمی	
خانم وانگ جنگ یوم (سوسن)	دکترا	استخدام رسمی	
آقای وانگ (راستین)	ارشد	استخدام رسمی	
محمد کاظم کهدویی	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۹۰	
احمد رضایی جمکرانی	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۹۳	
ابوالقاسم اسماعیل پور مطلق	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۸۸	
منصور ثروت	دکترا	استاد اعزامی	
طاهره خوشحال دستجردی	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۹۲	
حجت رسولی	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۸۴	
حسن ذوالفقاری	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۹۸	
محمد رضا زائری	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۹۷	
محمدباقر وثوقی	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۹۷	
امیر چناری	دکترا	استاد اعزامی	
سیدعلی اکبر خان محمدی	دکترا	استاد اعزامی	

دانشگاه زبان‌های خارجی پکن BFSU	مؤهنگ یان	دکترا	استخدام رسمی
	یوگولی	دکترا	استخدام رسمی
	وانگ اینگ (هدیه)	دکترا	استخدام رسمی
	رضا سمیعزاده	دکترا	استاد اعزامی
	محمدباقر میرزایی حصاریان	دکترا	استاد اعزامی
	آمنه تقیان	دکترا	استاد اعزامی ۱۳۸۸
دانشگاه بازرگانی و اقتصاد بین‌الملل پکن UIBE	خانم جیا فی (جمیله)	ارشد	
	خانم جیانگ نان	ارشد	استخدام رسمی
دانشگاه مطالعات بین‌المللی جیلین JISU	آقای شن شودونگ (بهروز)	ارشد	استخدام رسمی
	خانم تنگ شین بی	دانشجوی ارشد	استخدام رسمی
	اکبر شیرینی	دکترای زبان‌شناسی	استاد ایرانی مقیم
	ماندانا کلانتری	ارشد انگلیسی	استاد ایرانی مقیم
دانشگاه مطالعات بین‌المللی پکن	خانم جو سی	دانشجوی دکترا	استخدام رسمی
	جانگ چیان	کارشناس ارشد	استخدام رسمی
	محمود زهیری	دکترا	استاد اعزامی
	زهرا محمدیان	دکترا	استاد مدعو
	شیائو یینگ شان (نیکی)	دانشجوی ارشد	استخدام رسمی

گزارشی از فعالیت‌های علمی آموزشی و پژوهشی این جانب در دانشگاه شانگ‌های

۱. تدریس در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد؛
۲. جذب دانشجویان برای ادامه تحصیل در ایران در مقطع کارشناسی ارشد و دکترا و فرصت مطالعاتی؛
۳. بازنگری و اصلاح کتاب آموزشی زبان فارسی که به زبان چینی نوشته شده است و در تمام مراکز آموزشی چین تدریس می‌شود؛
۴. تشکیل گروه «آموزش زبان فارسی» در شبکه مجازی ویچت با حضور ۱۶۰ عضو از دانشجویان و

استادان چینی و ارائه مطالب آموزشی، اخبار، گزارش‌ها، پاسخ به سؤالات درسی، مطالب فرهنگی و ادبی و...؛

۵. برگزاری جلسات رفع اشکال با استادان چینی؛
۶. عقد تفاهم‌نامه همکاری و امضای آن توسط رؤسای دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه شانگ‌های و تدوین برنامه اجرایی آن؛
۷. مدیریت گروه «آموزش زبان فارسی» در شبکه مجازی ویجت با حضور ۱۶۴ عضو از دانشجویان و استادان چینی و ارائه مطالب آموزشی، اخبار، گزارش‌ها، پاسخ به سؤالات درسی، مطالب فرهنگی و ادبی و...؛
۸. ویرایش کتاب ترجمه سخنرانیهای فرهنگی رئیس‌جمهور شی جی پینگ به زبان فارسی؛
۹. همکاری با مدرسه ابتدایی و دبیرستان چینی که فارسی در آنجا تدریس می‌شود (فرستادن دانشجو برای تدریس، بازدید، انعکاس اخبار و ...)

۱۰. ایراد سخن در چند همایش و ارائه چند مقاله علمی با عنوان:
 ۱. سخنرانی با عنوان «چین در افسانه‌ها و داستان‌های ایرانی»، در همایش اشتراکات فرهنگی ایران و چین، پکن، دانشگاه مطالعات زبان‌های خارجی، ۱۳۹۹/۰۷/۱۹
 ۳. سخنرانی با عنوان «نقش ایرانیان مهاجر در تمدن چین»، در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۰ با همکاری انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی
 ۴. سخنرانی با عنوان «جاده ابریشم مسیر صلح و دوستی» در دانشگاه شانگ‌های در تاریخ ۲۰۲۱/۰۶/۱۸ و انتشار در فصلنامه مطالعات شرقی در دانشگاه شانگ‌های
 ۵. سخنرانی با عنوان «چین در متون ادبیات فارسی» در همایش تصویر چین در ادبیات خارجی در تاریخ ۲۰۲۱/۰۵/۲۹
 ۶. «بلدا در فرهنگ ایرانی»، سخنرانی در جمع ایرانی‌های مقیم شانگ‌های شب یلدای سال ۱۳۹۸
 ۷. «فال حافظ»، سخنرانی برای دانشجویان زبان فارسی دانشگاه شانگ‌های
 ۸. «نوروز ایرانی و مراسم آن»، سخنرانی برای دانشجویان زبان فارسی دانشگاه شانگ‌های

“丝路茶坊”之中外丝路学家高端对话十讲

主办单位：上海丝路战略研究所

SILK ROAD WEEK

塑造文明的“丝绸之路”：和平与文化之路

主讲人：哈桑·祖尔法鲁里 (Hassan Zolfaghari) (伊朗德黑兰师范大学波斯语言文学系教授、系主任)

对话人：马丽蓉 (上海丝路战略研究所所长、教授，《新丝路季刊》主编)

哈桑·祖尔法鲁里 (Hassan Zolfaghari)，伊朗德黑兰师范大学波斯语言文学系教授、系主任，波斯语言文学研究中心主任。主要从事波斯文学和丝路文化研究，共发表专业论文20余篇，编订书目30余本。

时间：2021年6月18日 (周五) 14:00—17:00

地点：上海外国语大学 (虹口校区)

مهم ترین مشکلات کرسی های زبان فارسی در چین

۱. کمبود استاد متخصص ایرانی ادبیات فارسی. حضور استاد ایرانی در دانشگاه های چین، فضای دانشگاه را بهتر و انگیزه دانشجویان را بیشتر می کند. دقایق زبان فارسی را استادان ایرانی بهتر می توانند تدریس کنند.
۲. کمبود منابع درسی به روز و منابع در زمینه زبان فارسی و تاریخ و فرهنگ و ادبیات فارسی.
۳. نیاز به بازآموزی استادان به طور مداوم.

۸. پیشنهادها

۱. اعزام استاد به کرسی های چین از طریق فراهم آوردن زمینه های عقد تفاهم نامه بین دانشگاه ها؛
۲. اعطای فرصت های مطالعاتی با دریافت هزینه به مربیان چینی و دانشجویان دکتری چین؛
۳. برگزاری دوره های بازآموزی استادان و دانش افزایی دانشجویان به کمک مراکز آموزش زبان فارسی در دانشگاه؛
۴. کمک به برگزاری سمینارها و کنفرانس های بین المللی در ارتباط با مسائل مشترک فرهنگی و ادبی و تاریخی در ایران و چین؛
۵. انجام پروژه های مشترک به خصوص در چارچوب طرح بزرگ یک جاده یک راه؛
۶. تألیف مشترک کتاب های آموزش زبان فارسی مخصوص چینیان با همکاری مرکز آموزش زبان فارسی دانشگاه؛
۷. برگزاری دوره های فارسی ویژه تربیت مدرس، ترجمه و تجارت، و برگزاری آمفا (آزمون مهارت زبان فارسی) برای دانشجویان زبان و ادبیات فارسی چینی از طریق دانشگاه.

- ابن بطوطه (۱۳۷۶). *سفرنامه*، ترجمه محمدعلی موحد. تهران: طرح نو.
- امام، سیدجلال (۱۳۹۱). «بررسی تاریخی سهم زبان فارسی در فرهنگ مسلمانان چین از آغاز تا کنون». *فصلنامه تاریخ اسلام*، سال ۱۳، شماره ۳، پاییز، مسلسل ۵۱، ص ۱۵۴ و ۱۵۵.
- امام، سیدجلال (۱۳۹۰). «قیامهای مسلمانان چین در عهد دودمان چینگ». *فصلنامه تاریخ اسلام*، سال ۱۲، شماره ۴، زمستان، شماره مسلسل ۴۸، ص ۵۶.
- امیری، کیومرث (۱۳۷۹). *زبان فارسی در جهان: چین*. تهران: انتشارات دبیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی.
- چین در آیین فرهنگ (۱۳۹۱). سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
- حدادی، الهام (۱۳۹۷). *گزارش دوره بازآموزی استادان دانشگاه شیان*. بنیاد سعدی.
- ذوالفقاری، حسن (۱۳۸۳). «نگاهی به سابقه و موقعیت کنونی آموزش زبان و ادبیات فارسی در چین». *سخن عشق، بهار و تابستان*، شماره ۲۱ و ۲۲، ص ۴۶ - ۵۳.
- سابقی، علی محمد (۱۳۹۲). *جامعه و فرهنگ چین*، ج ۳. مرکز مطالعات فرهنگی بین‌المللی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
- شناختنامه زبان فارسی در جهان (۱۳۹۶)، گروه مؤلفان معاونت بین الملل بنیاد سعدی. تهران: بنیاد سعدی.
- گزارش‌های رایزنی فرهنگی ج.ا.ا. در کشور چین.
- مائو تسه تونگ (۲۰۰۳)، *فرهنگ مسلمانان در راه ابریشم*، انتشارات خلق نینگ شیاء، ص ۳.